

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoP/24/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8614203060
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8614203060.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci mal. W. Y., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, pracovisko Svidník, za účasti matky V. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX a otca M. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. O. XX, Z., o zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 27.06.2014 č.k. 5P 18/2014- 16 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zmenil rozsudok Okresného súdu Svidník č.k. 5P 39/2008-17 zo dňa 25.11.2008 tak, že zvýšil výživné zo strany otca na mal. W. Y. zo sumy 24,50 Eur na sumu 80 Eur mesačne od 01.06.2014 do budúcnosti, ktoré je povinný platiť k rukám matky vždy do 15-teho dňa v mesiaci pod následkom výkonu rozhodnutia vopred. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Vykonaným dokazovaním mal súd prvého stupňa za preukázané, že v porovnaní s poslednou úpravou o výživnom zo strany otca na maloletého došlo k podstatnej zmene pomerov na strane maloletého v tom, že od posledného rozhodovania o výživnom bol maloletý žiakom 2. ročníka, v súčasnosti je žiakom 7. ročníka Základnej školy v Y. s čím sú spojené zvýšené náklady. Taktiež došlo k zmene pomerov na strane otca, ktorému sa od poslednej úpravy výživného podstatne zvýšil priemerný mesačný príjem. Otec nad rámec výživného na maloletého neprispel žiadnou sumou. Matke od poslednej úpravy výživného pribudli dve vyživovacie povinnosti k mal. S. a N. O.. Dospel k záveru, že výživné zo strany otca na maloletého v sume 80 Eur mesačne je vzhľadom na potreby maloletého, ako aj na schopnosti a možnosti otca primerané. Zdôraznil, že je prvoradou povinnosťou otca plniť si svoju vyživovaciu povinnosť, prihliadol aj na to, že matka sa osobne o maloletého stará a uhrádza všetky náklady vznikajúce v ich spoločnej domácnosti. O trovách konania účastníkov rozhodol súd prvého stupňa podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec maloletého, ktorý navrhol rozsudok zmeniť a novú výšku výživného určiť reálne z jeho skutočného príjmu, ktorým je invalidný dôchodok. Uvádza, že podľa jeho názoru, súd pri určovaní výšky výživného značne pochybil, keď z jeho príjmu 182,90 Eur mesačne ho zaviazal výživným 80 Eur mesačne. Túto čiastku výživného by otec síce rád platil, je však pre neho momentálne nemožné a prakticky to ohrozuje jeho sociálnu situáciu. Súd nedostatočne zhodnotil skutočnosti, ktoré takéto plnenie neumožňujú. Nezobral a ani nehodnotil jeho potreby a náklady spojené s jeho liečbou, nakoľko je dlhodobo vážne chorý a jeho invalidita mu neumožňuje riadne pracovať. Len náklady na lieky u neho predstavujú 30 Eur mesačne. Nezobral do úvahy a nezohľadnil náklady na bývanie v čiastke 100 Eur mesačne, ktorým prispieva rodičom, nakoľko vlastný byt nemá. Len vďaka tomu má zabezpečené aj stravovanie, ošatenie, vypratíe vecí a podobne. Len z ich určitou finančnou výpomocou zvláda svoje životné náklady bez toho, aby musel páchať niečo nekalé. V prípade, ak odvolaniu nebude vyhovené, tvrdí, že nebude schopný platiť stanovený výživné,

myslí si, že sa nenaplní ani prípadný exekučný výkon, keďže niet z čoho platiť toto výživné. Výpočet výšky výživného a povinnosť toto výživné platiť je zlý, nereálny a neobstojný.

Kolízny opatrovník v záujme maloletého dieťaťa navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Odvolací súd preskúmal rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 212 ods. 1,2 O.s.p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že nie sú dané podmienky pre potvrdenie, ani pre zmenu rozsudku, nakoľko tento nie je preskúmateľný pre nedostatok dôvodov, keď zároveň súd prvého stupňa sa nezaoberal všetkými právne významnými okolnosťami podstatnými pre správne rozhodnutie o veci.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Pokiaľ ide o určenie vyživovacej povinnosti zo strany povinného rodiča voči dieťaťu, vo všeobecnosti sa v tomto smere vychádza z hľadísk uvedených v § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktorými sú odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Samotné výživné slúži na uspokojovanie všetkých dôvodných hmotných potrieb oprávneného dieťaťa, pričom tieto potreby sú vždy bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi povinného rodiča.

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je obmedzené na obdobie, kým tieto nie sú schopné samé sa živiť. Rozhodnutie súdu, ktorým sa určilo výživné, pritom možno zmeniť spravidla vtedy, ak dôjde k zmene pomerov účastníkov, pričom pri rozhodovaní o zmene výživného je vždy potrebné porovnať okolnosti dôležité pre jeho určenie v čase skoršieho, ako aj nového rozhodnutia a vyhodnotiť existenciu závažnejšej zmeny okolností vo vzťahu k tým, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu.

Podaným návrhom sa matka domáha zmeny rozhodnutia o výživnom, keď navrhuje jeho zvýšenie zo sumy 30 % zo sumy životného minima mesačne na 100 Eur mesačne od 02.06.2014 do budúca. Posledná úprava výživného vo vzťahu k mal. W. Y. bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu Svidník č.k. 5P 39/2008 - 16 zo dňa 25.11.2008, na základe ktorého bol otec zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 24,50 Eur mesačne. Pri rozhodovaní o výživnom v uvedenom období súd vychádzal zo situácie, že matka maloletého nemala žiaden príjem a nemala ďalšie vyživovacie povinnosti a otec bol poberateľom dávky a príspevku v sume 57,76 Eur mesačne. Mal. W. bol v tom čase žiakom 2. ročníka základnej školy.

Možno konštatovať, že k zmene pomerov došlo predovšetkým na strane mal. W., ktorý je vekovo starší, v súčasnosti by mal byť už žiakom 8. ročníka základnej školy, s čím nepochybne sú spojené zvýšené náklady na zabezpečovanie jeho potrieb súvisiacich s návštevou školy, na zakupovanie stravy, ošatenia a ďalších potrieb nevyhnutných pre jeho všestranný vývoj. Matka maloletého uzavrela ďalšie manželstvo, má vyživovacie povinnosti k dvom maloletým deťom pochádzajúcim z terajšieho manželstva a je poberateľkou rodičovského príspevku v sume 8.600,- Kč mesačne. Manžel matky pracuje v T. republike, kde podľa jej vyjadrení dosahuje príjem 13.400,- Kč mesačne.

Z obsahu spisu ďalej vyplynulo, že súd prvého stupňa vo veci rozhodol bez toho, aby vypočul otca ako účastníka konania (§ 131 O.s.p.).

Dokazovanie skutočností významných pre súdne rozhodnutie sa vykonáva dôkazmi, ktorými sú prostriedky, na základe ktorých možno zistiť skutkový stav veci. Jedným z dôkazných prostriedkov je aj výsluch účastníka konania, pričom spôsob vykonávania tohto dôkazu je upravený v už spomínanom ustanovení § 131 O.s.p. Ak súd nariadi dôkaz výsluchom účastníka, je tento povinný sa dostaviť na súd vypovedať, pričom výpoveď účastníka sa hodnotí ako každý iný dôkaz v zmysle zásad stanovených § 132 O.s.p.

Nevykonanie dôkazu výsluchom účastníka konania môže mať pritom za následok neúplné zistenie skutkového stavu veci, čo má následne vplyv na vecnú správnosť rozhodnutia prvostupňového súdu.

Bude preto úlohou súdu prvého stupňa v ďalšom konaní aj vzhľadom na charakter tejto veci vypočúť otca za účelom úplného zistenia skutkového stavu a tým aj správneho rozhodnutia o výške výživného pre mal. dieťa.

V tejto súvislosti bude potrebné zistiť, aké sú príjmové, zárobkové a majetkové pomery na strane otca, keďže zatiaľ z obsahu spisu vyplýva len to, že je poberateľom zrejme čiastočného invalidného dôchodku vo výške 182,90 Eur mesačne. Nie je zjavné, či otec má okrem mal. W. ďalšie vyživovacie povinnosti, či je z jeho strany možné sa zamestnať, za akých podmienok a či v súčasnosti okrem invalidného dôchodku je poberateľom aj iného príjmu. Z výpovedí otca by taktiež mal byť zistený rozsah jeho výdavkov na zabezpečovanie nevyhnutných potrieb. Zároveň súd prvého stupňa ustáli, aké sú objektívne a odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, pričom v tejto súvislosti je potrebné vyjadriť aj rozsah nevyhnutných výdavkov na strane matky maloletého.

Pokiaľ súd prvého stupňa zistí odôvodnenosť zvýšenia výživného, je potrebné toto výživné určovať nielen z ohľadom na odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, ale týmto musia korešpondovať aj reálne zárobkové a majetkové schopnosti zo strany povinného otca. V závislosti od všetkých týchto zistení prvostupňový súd vyhodnotí dôvodnosť navrhovanej zmeny úpravy vyživovacej povinnosti a o veci opätovne rozhodne.

Odvolací súd preto s poukazom na uvedené rozsudok zrušil postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., pretože v dôsledku nepreskúmateľnosti rozhodnutia sa odníma účastníkovi možnosť konať pred súdom za situácie, že nie je transparentne jasné, na čom je založené rozhodnutie súdu a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie v súlade s § 221 ods. 2 O.s.p.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.